

Havsplaner enligt 4 kap. 10 § miljöbalken

Regeringens beslut

Regeringen beslutar enligt 4 kap. 10 § miljöbalken

- havsplan för Bottniska viken med kartor och planbeskrivning i den lydelse som framgår av del 2, 3, 6 och 7 i *bilagan*.
- havsplan för Östersjön med kartor och planbeskrivning i den lydelse som framgår av del 2, 4, 6 och 7 i *bilagan*.
- havsplan för Västerhavet med kartor och planbeskrivning i den lydelse som framgår av del 2, 5, 6 och 7 i *bilagan*.

Ärendet

Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken ska det för vart och ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet finnas en havsplan som ger vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av området. Syftet med havsplanerna ska vara att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. Havsplanerna ska beslutas av regeringen.

Havs- och vattenmyndigheten lämnade den 17 december 2019 förslag till havsplaner till regeringen i enlighet med 18 § havsplaneringsförordningen (2015:400).

Områden för energiutvinning

Havsplanerna bedöms ge utrymme för havsbaserad vindkraftsutbyggnad endast i storleksordningen 20–30 terawattimmar i årlig elproduktion. Ökad elproduktion krävs för att uppnå de riksdagsbundna klimat- och energimålen och för att möjliggöra den omfattande elektrifieringen som är en nyckel i

klimatombställningen. Havsplanerna ger inte utrymme för havsbaserad vindkraftsutbyggnad i tillräcklig omfattning för att kunna möta det ökade elenergibehovet. Havsplanerna behöver därför så snart som möjligt uppdateras med fler eller ändrade områden för energiutvinning så att planerna möjliggör energiutvinning till havs med ytterligare 90 terawattimmar årlig elproduktion från havsbaserad vindkraft.

För en sådan uppdatering av havsplanerna behöver först fler möjliga områden för energiutvinning identifieras. Regeringen har därför uppdragit åt Statens energimyndighet, Affärsverket svenska kraftnät, Försvarmakten, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Sjöfartsverket, Statens jordbruksverk och Sveriges geologiska undersökning att ta fram underlag för de ändringar av Sveriges havsplaner som behövs för att möjliggöra ökad energiutvinning till havs (M2022/00276). Energimyndigheten ska i samverkan med övriga myndigheter föreslå nya områden för energiutvinning eller ändringar i redan utsedda sådana områden så att havsplanerna ger utrymme för energiutvinning till havs med ytterligare 90 terawattimmar årlig elproduktion. Havs- och vattenmyndigheten ska utifrån Energimyndighetens underlag vidta de åtgärder enligt havsplaneringsförordningen (2015:400) som behövs för att ändra havsplanerna med målsättningen att planerna ska ge utrymme för energiutvinning till havs med ytterligare 90 terawattimmar årlig elproduktion från havsbaserad vindkraft. Havs- och vattenmyndigheten ska lämna förslag till ändrade havsplaner till regeringen senast den 31 december 2024. Regeringen avser att därefter skyndsamt besluta om uppdaterade havsplaner.

Utredningsområden för sjöfart i havsplanen för Östersjön

Havsplanen för Östersjön anger utredningsområde sjöfart över Salvorev mellan Fårö och Gotska sandön respektive mellan Norra Midsjöbanken och Hoburgs bank och därmed sammanhängande stråk. Beteckningen utredningsområde sjöfart innebär inte några förändringar för sjöfarten jämfört med i dag. Över Salvorev går en passage för sjötrafik genom ett område med mycket höga naturvärden med bl.a. alfågel. En utredning av Havs- och vattenmyndigheten (rapport 2017:28) visar att alfågel påverkas negativt av operationella oljeutsläpp från fartyg. Även i området mellan Norra Midsjöbanken och Hoburgs bank går sjöfarten genom ett grundområde med mycket höga naturvärden med alfågel och tumlare. Båda dessa områden är Natura 2000-områden med naturvärden som är särskilt känsliga för påverkan från bl.a. fartygstrafik. Sverige har en skyldighet enligt art- och

habitatdirektivet (direktiv 92/43/EEG) att vidta åtgärder för att uppnå bevarandesyftena med Natura 2000-områdena. Från naturvårdssynpunkt är det därför angeläget att utreda sjöfartens påverkan på naturmiljön och vilka åtgärder som kan vara lämpliga för att minska sjöfartens negativa påverkan. Samtidigt är dessa områden av mycket stor betydelse för sjöfarten och utgör Östersjöns mest internationellt trafikerade och internationellt reglerade stråk samt är utpekade som riksintresse för sjöfart. Förändringar i sjöfartens förutsättningar kan generera merkostnader både för sjöfarten samt för de intressenter som nyttjar sjöfartens tjänster, vilket för svensk del är en betydande del av alla ekonomiska verksamheter. De flesta förändringar gällande sjöfarten kräver beslut som fattas internationellt, t.ex. ruttändringar, och behöver därmed internationellt stöd samt vara förenliga med folkrätten inklusive havsrätten. Den intensiva sjöfarten i dessa områden kan antas vara av intresse för många flaggstater, inte minst de andra Östersjöstaterna. Därför är det viktigt att beakta andra staters åsikter gällande någon form av påverkan på sjöfartens förutsättningar. Det behöver därför utredas hur sjöfarten påverkas av eventuella åtgärder.

Mot bakgrund av detta avser regeringen att ge berörda myndigheter i uppdrag att utreda sjöfartens miljöpåverkan och behovet av eventuella åtgärder för att minska sjötrafikens miljöpåverkan i berörda områden framför allt med avseende på fågel och tumlare. Uppdraget bör bland annat omfatta analys av miljöpåverkan och olika typer av åtgärder, förslag om vilka åtgärder som bedöms vara mest lämpliga och bedömning av såväl samhälls-ekonomiska konsekvenser för transporter och sjöfartsnäringen nationellt och internationellt som av andra konsekvenser till följd av åtgärder. Uppdraget bör även, för det fall myndigheterna föreslår åtgärder som kräver internationella åtgärder, omfatta analys av förutsättningarna för att genomföra sådana åtgärder inklusive förutsättningarna för att få tillräckligt med stöd av andra stater och intressenter för att internationellt kunna genomdriva dessa.

Allmänhetens tillgång till havsplanerna

Av 20 § havsplaneringsförordningen (2015:400) framgår att Havs- och vattenmyndigheten ska hålla havsplanerna tillgängliga för allmänheten.

På regeringens vägnar

Annika Strandhäll

Anna Ahlén

Kopia (utan bilagan) till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/SSK
Utrikesdepartementet/FMR
Försvarsdepartementet/MFI
Finansdepartementet/BA, SFÖ, SPN och K
Näringsdepartementet/BI och FJR
Kulturdepartementet/KL
Infrastrukturdepartementet/TP, US, TM, E och ESD
Affärsverket svenska kraftnät
Försvarsmakten
Havs- och vattenmyndigheten
länsstyrelserna
Naturvårdsverket
Riksantikvarieämbetet
Sjöfartsverket
Statens energimyndighet
Statens jordbruksverk
Sveriges geologiska undersökning
Transportstyrelsen